

	Miljöpolitiskt Program
	Antaget av kongressen i Vanda 1990

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Miljön och våra levnadsvillkor	1
2. Ekologisk balans	2
3. De allvarligaste miljöproblemen	2
3.1. Luftföroreningar	2
3.2. Havsföroreningar	5
4. Produktion	6
4.1. Energi och miljö	6
4.2. Transporter och miljö	7
4.3. Industri och miljö	8
4.4. Jordbruk och miljö	8
5. Förutsättningar för en hållbar utveckling	9

1. Miljön och våra levnadsvillkor

Miljöförstöring och slöseri med naturresurser är ett av mänsklighetens allvarligaste problem. Allt liv på jorden är hotat. Människan har skapat de värsta miljöproblemen under en tid av drygt 100 år. Detta är ett ytterst kort tidsperspektiv med tanke på att vår tids människa är ca. 30 000 år gammal, och jorden bildades för ca. 4 1/2 miljarder år sedan. Nu är människan ett hot mot både naturen och sig själv. Hoten kan bemötas om vi alla ansvar för dessa frågor.

Att ta itu med miljöförstörelsen är mänsklighetens viktigaste arbetsuppgift på 90-talet och många decennier därefter. Här har Finland och den övriga västvärlden, som har goda ekonomiska och teknologiska resurser, ett speciellt stort ansvar. Ett större hänsynstagande och en förbättrad teknologi har redan lett till många miljöförbättringar. Utvecklingen har visat att det går att lösa problemen, men fortfarande dröjer viktiga beslut och åtgärder.

För att kunna åtgärda miljöproblemen måste både samhället och den enskilda individen känna sitt ansvar. All mänsklig verksamhet måste anpassas till ekologiskt uthålliga ramar. Det behöver inte råda någon konflikt mellan bevarandet av naturen å ena sidan och en acceptabel levnadsstandard å andra sidan. Motsatsställningen gäller i ett kortsiktigt perspektiv och speciellt i mindre utvecklade länder. Den internationella konkurrensen och produktionsmetoderna måste anpassas inom ekologiskt uthålliga ramar. Utvecklade industriländer har möjlighet att vara föregångare i miljöfrågor.

Det är dock viktigt att komma ihåg att miljöförstörelsen inte känner till nationella gränser, utan problemen är globala. Varje människa, växt- och djurart är lika hotade. Därför är det viktigt att åtgärder mot miljöförstörelsen sätts in överallt, inte bara i vissa länder. Internationellt samarbete i miljöfrågor är grunden för att miljöhoten skall kunna avvärjas.

Vi måste gå in för att bygga upp en framtid som baserar sig på en hållbar utveckling. Detta betyder att all mänsklig verksamhet anpassas inom ekologiskt hållbara ramar. En ren miljö är förutsättning för att du och jag skall kunna leva på jorden. Detta innebär att vi i många fall bör vara beredda på en sänkt levnadsstandard åtminstone bland dem som har det bättre än genomsnittet. Vi är alla delansvariga. Tänk globalt och handla lokalt!

Ekologisk balans

Människan är en del av naturen. Samspelet mellan växter och djur (bl.a. människan) resulterar i ekologisk balans. Ekologin förklarar också hur detta samspel påverkas av alla störningar i naturen. Om människan ingriper i det ekologiska samspelet kan det leda till att livsvillkoren för levande ting förstörs, t.ex. för en växtart. Om växter försvinner kan det i sin tur leda till att djurarter dör. Detta påverkar sedan andra djur och växter och så vidare. Allt liv i ett område som samverkar ingår i ett ekologiskt system. Människan är också en del av det ekologiska systemet.

För att den ekologiska balansen inte skall rubbas måste vi se till att allvarliga miljöproblem inte uppstår. Miljöskadlig verksamhet bör inte tillåtas eftersom det är svårt att reparera skadorna när miljöförstöringen är ett faktum. Växt- och djurarter kan inte ersättas. Produktionsmetoderna måste anpassa så att naturen inte tar skada. Människan har inte rätt att rubba den ekologiska balansen.

De allvarligaste miljöproblemen

1. Luftföroreningar

3.1.1 Ozonskiktets förtunning

I stratosfären (yttre atmosfären) finns ett skikt av gas som kallas ozon. Ozonskiktet är jordens "solglasögon". Ozonskiktet skyddar jorden mot solens ultraviolettera strålning. Ozon produceras och bryts ned naturligt, men vissa organiska klorföreningar, bl.a. s.k. CFC-ämnena, bryter ned det skyddande ozonskiktet i snabbare takt när dessa hamnar i stratosfären. Ozonkoncentrationen minskar och kan då inte längre skydda mot ultraviolett strålning. Detta är skadligt för ekosystemen och därmed också för oss själva. Ökad ultraviolettstrålning leder till ökad hudcancer risk, och i längre perspektiv hotas alla livsbetingelser.

CFC-gaserna, som bryter ned ozon, används bl.a. vid produktion av skumplast och isoleringsmaterial, i kylar och frysskåp, i kylanläggningar och som drivmedel i sprayburkar. Också halon, som bl.a. används i brandsläckare, skadar ozonskiktet. I Finland förbjuds alla utsläpp av CFC år 1998. Sverige och Norge avstår från CFC-ämnena före utgången av 1994. För Finlands del betyder de nuvarande besluten att ozonskadande ämnen kommer att släppas ut och förvärra problemet under nästan hela 1990-talet. Dessutom tar det minst 15 år efter ett

freonstopp innan ozonnedbrytningen minskar.

Vi måste handla snabbare och förbjuda alla utsläpp som skadar det skyddande ozonskiktet. Finland bör besluta nu att freonanvändningen upphör före utgången av 1994. Vi finländare måste också försöka påskynda andra länders beslut att förbjuda freoner och andra ämnen som skadar ozonskiktet.

3.1.2 Drivhuseffekten

Jorden mottar energi från solstrålningen. Energin värmer upp jorden och möjliggör liv på vår planet. En del av solstrålarna, s.k. infraröd strålning, reflekteras tillbaka i rymden. Atmosfären hindrar att all strålning reflekteras och på så sätt hålls temperaturen i balans. Detta naturliga fenomen kallas drivhuseffekt, och utan den skulle temperaturen på jorden vara betydligt lägre. Atmosfären fungerar med andra ord som glaset i ett växthus. Om däremot koldioxidkoncentrationen i atmosfären ökar betydligt, blir drivhuseffekten onormalt stor.

Röken från all förbränning av olja och kol innehåller enorma mängder koldioxid som hamnar i atmosfären. Stora mängder koldioxid frigörs också när regnskogarna avverkas, eftersom växterna binder koldioxid. Också metan, freon och många andra s.k. drivhusgaser ökar genom människans utsläpp. Drivhuseffekten förstärks, och jordens temperatur stiger eftersom de reflekterande långvågiga solstrålarna har svårt att komma igenom koldioxidlagret i atmosfären. Haven utvidgas av värmen och så småningom kan polarisarna börja smälta. Detta kommer att leda till väldiga översvämningar i många delar av världen inom några tiotal år om inte problemet åtgärdas. Också klimatzonerna rubbas, och för Finlands del är speciellt barrskogen hotad.

För att förhindra att drivhuseffekten förstärks, måste vi starkt begränsa förbränningen av fossila bränslen (främst olja och kol) och även förhindra skogsskövling. De gaser som bidrar mest till drivhuseffekten är koldioxid, lustgas, metan och freon. Atmosfärens koldioxidhalt är endast 0,035 % vilket betyder att balansen kan rubbas snabbt om koldioxidutsläppen fortsätter. Redan nu har atmosfärens koldioxidhalt ökat. I början av seklet var halten endast 0,028 %.

Vi måste kraftigt reducera koldioxidutsläppen för att förhindra att drivhuseffekten förstärks. Detta kan vi göra genom att:

- * minska och så småningom avveckla användningen av kolkraftverk,
- * stoppa skogsskövling och minska biltrafiken och begränsa annan förbränning av fossila bränslen.
- * Finland bör påskynda ett internationellt avtal om

kraftig reducering av koldioxidutsläppen.

3.1.3 Försurning

Ett av de allvarligaste miljöproblemen för Finland och de övriga nordiska länderna är försurningen. Syran uppkommer genom utsläpp av svavelföreningar och kväveföreningar från värmeanläggningar, fabriker och bilar och genom vissa kväveutsläpp från jordbruket. Genom fabriksskorstenar släpps det försurnade svavlet ut högt upp i luftlagren. Där infångas svavlet av vattenånan och transporteras med vindarna tills det sedan faller ned som surt regn eller snö och hamnar i mark, grundvatten och vattendrag. Försurningen är skadligt för växter och djur, speciellt på kalkfattiga jordar som i vårt land. Syran frigör också giftiga metaller ur jorden.

Cirka 65 % av Finlands sura nederbörd kommer från utlandet. Den "importeras" främst från Sovjetunionen, Polen, Tyskland och Storbritannien. Det känsligaste trädslaget för sur nederbörd är granen. Redan nu kan man påvisa att stora skogsområden har tagit skada av luftföroreningarna och speciellt av försurningen. T.ex. skägglaven har nästan helt och hållet försvunnit från södra Finland.

År 1986 var kvävenedfallens totalmängd i Finland 227 ton. År 1980 var motsvarande värde 273 ton. Finland har beslutat att reducera kväveutsläppen med 50 % från 1980-års värdet före utgången av 1993. Olika internationella avtal om reduktion av kväveutsläpp har ingåtts mellan länder. Avtalen är dock oftast alltför lösa och åtgärderna skjuts upp långt på framtiden.

År 1988 beslöt Finland plus 22 andra länder att begränsa svavelutsläppen efter år 1994 att motsvara 1987 års nivå (det s.k. Sofia-avtalet). Samtliga nordiska länder har också beslutat att reducera svavelutsläppen med 30 % före utgången av 1998. För att dessa beslut skall kunna åtgärdas bör främst biltrafikens och energiproduktionens svavelutsläpp minskas kraftigt.

Det krävs kraftåtgärder för att stoppa försurningen. För Finland är detta en ödesfråga eftersom vår ekonomi är långt beroende av en välmående skog. Finland bör aktivt påskynda att det görs internationella överenskommelser om kraftig reduktion av kväve- och svavelutsläpp. Kväveutsläpp bör minskas med 70 -80 % under 1990-talet. Svavelutsläppen bör reduceras till ett minimum under 1990-talet.

3.2. Havsföroreningar

3.2.1. Förgiftning av haven

Över 70 % av jordens yta består av hav. Haven bibehåller den ekologiska balansen, bestämmer klimatet och fungerar som stora näringskällor. Människan har gjort haven till sin avstjälpningsplats vilket bidragit till att stora havsområden är förorenade. De värsta föroreningarna förekommer vid kuster. Speciellt små innanhav, som t.ex. Östersjön, är kraftigt utsatta. Också de stora världshaven är förorenade. Tungmetaller, organiska klorföreningar och råolja förekommer på många håll i världshaven. På samma sätt som luftföroreningarna, tar inte heller havsföroreningarna hänsyn till nationella gränser. Globalt är miljögifterna som sprids med havsströmmarna ett av de stora hoten mot livet på jorden.

Sedan 1974 har Östersjöländerna försökt åtgärda föroreningarna i Östersjön. Avtalet från år 1974 förbjuder dumpningen av avfall samt utsläpp av DDT-, PCB- och PCT- föreningar. Sovjet-unionen, Polen och Östtyskland står klart för de största föroreningarna i Östersjön. Dessa länder har sämre teknologiska och ekonomiska möjligheter att åtgärda föroreningarna. Finland och de övriga Östersjöländerna bör bistå med sakkunskap och ekonomiskt stöd för att reningstekniken förbättras i östländerna.

Finland bör vara pådrivare i arbetet att reducera föroreningarna i Östersjön. Internationella avtal om förbud mot alla slag av giftiga utsläpp i haven bör ingås. Strängare krav bör också införas på fartyg som transporterar farliga ämnen. Kärnkraftsdrivna och kärnvapenförsedda ubåtar utgör en uppenbar risk för havsmiljön. Nedrustning av kärnvapenubåtar är i en hög utsträckning en miljöfråga.

3.2.2 Övergödning av haven

Urbanisering, industrialisering och ett effektivare användning av jordbruket har inverkat negativt på vattendragen. Speciellt det moderna jordbruket, med sin intensiva jordbearbetning, bidrar till stora tillskott av miljöfarliga kväveföreningar. Kvävegödsel sprids ut på åkrar för att jordbrukets avkastning skall bli så stor som möjligt. En del av kvävet tas upp av växterna. Resten sköljs direkt ner i vattendrag eller sjunker ner till grundvattnet. Också det kväve som växterna tagit upp och blivit föda hamnar ut i sjöar och hav via avloppsvattnet.

Eftersom kvävet hela tiden rinner bort från åkrarna med vattnet, måste man hela tiden tillföra mera kväve än växterna förmår uppta. Förr eller senare hamnar kvävet i sjöar och hav där algerna göds på samma sätt som växterna på åkrarna. Algblomning kräver mycket syre vilket gör att fiskar och bottendjur dör av syrebrist. Allt detta leder

så småningom till havsdöd.

Vi måste begränsa gödslingen. För att detta skall vara möjligt måste jordbrukstekniken och alternativa jordbruk förbättras och utvecklas. Också biltrafiken är en stor utsläppskälla av kväveoxide. Vi måste minska privatbilismen och främja samt utveckla kollektivtrafiken.

4.

Produktion

4.1. Energi och miljö

Världens totala energiförbrukning fördelar sig mycket ojämt. Industriländerna, som bebos av ca en fjärdedel av jordens befolkning, står för ca. 75 % av världens totala energikonsumtion. T.ex. finländare förbrukar ungefär 80 gånger mera energi per person än en u-landsinvånare. De nordiska länderna förbrukar tillsammans mera energi än hela Afrika. Enligt FN:s rapport "Vår gemensamma framtid" (Bruntland-kommissionen) kan jordens totala energiproduktion inte längre öka. Detta betyder att I-länderna måste minska på sin energiproduktion (och -konsumtion) för att U-länderna skall ha möjlighet att utvecklas.

De för tillfället största energikällorna olja, kol och kärnkraft är inga alternativ för framtiden. Forskningen kring nya energikällor bör få en större roll. Vi måste finna nya energikällor för att klara det framtida energibehovet. U-länderna bör också satsa på miljövänliga energikällor när produktions- och energianläggningarna utvecklas. I-länderna bör bistå med modern och miljövänlig teknik.

Ett av energi- och miljöpolitikens mest diskuterade problem är kärnkraften. Avfallshanteringen och olycksriskerna är kärnkraftens stora, på basen av dagens kunskaper oöverkomliga, problem. Eftersom vi idag inte ser någon möjlighet att lösa dessa problem bör kärnkraften avvecklas. För att detta skall vara möjligt måste alternativa energikällor utvecklas. Idag är det billigaste alternativet till kärnkraften förbränning av kol och olja. Men också dessa energiformer måste kraftigt reduceras p.g.a. förbruknings- och drivhuseffektsproblematiken. Hur kan vi då komma ur denna dilemma?

Den första åtgärden är självklar. Vi måste spara energi på alla sätt vi kan. Industrin kan fortsätta att utveckla effektivare och energisnålare teknik. Naturgas är ett miljövänligt alternativ till olja och kol. Också sol, vind och rörelse är alternativ för framtiden. Bioenergi är en form som inte medför t.ex. koldioxidutsläpp.

Finlands totala energiförbrukning måste minska kraftigt. Detta sker bl.a. genom att utveckla energisnålare teknik.

Också du och jag kan spara energi genom att använda den eftertänksamt och genom att undvika slöseri. Samhället skall också styra energiförbrukningen genom att kraftigt höja energipriserna. Mera resurser måste satsas på forskning för alternativa energikällor. Förbrukningen av fossila bränslen bör kraftigt skäras ner. Planerna på ett femte kärnkraftverk för Finland bör slopas och kärnkraften i så rask ordning som möjligt avvecklas.

4.2. Transporter och miljö

Vårt moderna samhälle är beroende av transporter. Varje dag transporteras mängder av människor och varor runt om i landet och hela världen. Trafiken ökar markant. Fler människor och mer gods flyttas oftare och längre. Persontrafik med flyg och privatbil samt godstrafik med lastbil ökar mest. Dvs. transporterna sker i ökande grad med de transportsätt som förorenar mest.

Biltrafiken är ett av de största miljöhoten. Biltrafiken förorsakar stora koldioxid-, kolmonoxid, kolvete- och kväveoxidhalter i luften. Trafikens andel av t.ex. kolvete- och kväveoxidhalterna utgör ca 90 % av de totala halterna. Bullerproblem är också en deffekt förorsakad av biltrafiken.

De skador som trafiken förorsakar miljön bör först och främst minskas genom att minska onödigt bilkörande. Sådana transporter som vi direkt kan påverka sker många gånger inom ganska korta avstånd. Detta gäller t.ex. bilkörning till arbetsplatsen, köpcentret och framförallt i städer. Genom att undvika personbilskörning i städer och tätorter och genom att främja kollektivtrafiken kan vi skära ner på trafiken.

Bilar bör göras energisnålare och mindre miljöfarliga. Också hastighetsbegränsningarna bör sänkas och ett hastighetstak på 100 km/h bör införas. Den katalytiska avgasreningen, som införs år 1992, kommer med tiden att ha en positiv effekt och minska giftiga avgasutsläpp. Det bör dock poängteras att en bil aldrig kan bli miljövänlig, bara mindre miljöfarlig. Införandet av katalysatorer kommer ändå inte att räcka till för att minska utsläppen i tillräckligt hög grad. För att vi skall klara av att åtgärda luftföroreningarna måste den privata biltrafiken begränsas, speciellt inom tätorter. Godstrafiken bör i allt större utsträckning skötas per järnväg. Överhuvudtaget bör spårtrafik befrämmas.

Den integration som sker i Europa leder till ett ökat behov av transporten mellan länderna. För att minska miljöpåverkan bör system med snabba, kombinerade tåg- och båtförbindelser utvecklas i hela världen. Ett led i en sådan utveckling är byggandet av en tågtunnel mellan Sverige och Danmark.

Den snabba trafikökningen, och speciellt den ökande

privatbilismen, måste avstanna. Katalytisk avgasrening bör bli obligatorisk på alla bilar som har de tekniska förutsättningarna för det. Även gamla bilar bör förses med katalysatorer. Den nuvarande lastbilstransporten bör i framtiden så långt som möjligt skötas med båt och tåg. I städer bör privatbilismen begränsas och kollektivtrafiken utvecklas. Priserna på kollektivresorna bör reduceras. Vi måste lära oss att undvika onödigt bilkörande. På detta sätt skapar vi en trevligare och renare livsmiljö.

4.3 Industri och miljö

Industrialiseringen har både direkt och indirekt bidragit till de flesta miljöproblemen. Industrin är dock nödvändig för det moderna samhällets behov. Människan har blivit medveten om de skador som industrin förorsakar miljön. Tidigare har man försökt lösa problemen med högre skorstenar och olika reningsanläggningar. Men avfallen och de lågnslivade gifterna har inte försvunnit i.o.m. att de sprutats ut över stora områden, filtrerats, grävts ner eller spolats i haven.

Industrin behöver nödvändigtvis inte vara miljöfarlig utan kan långt anpassa sig inom ekologiskt hållbara ramar. En förutsättning för detta är att produktionsmetoderna och råvaruanvändningen blir miljövänligare. Först och främst kan industrin använda renare råmaterial, dvs. undvika användningen av t.ex. tungmetaller och organiska klorföreningar i produkterna. För det andra kan man utnyttja återanvändningen i mycket större grad än tidigare. Detta leder till att vi får det renare och att vi sparar jordens naturresurser. För det tredje kan man höja precisionen i industrin så att det bildas mindre farliga ämnen och avfall. Ytterligare kan industrin bli energisnålare allteftersom tekniken utvecklas.

Industrin måste känna större ansvar för miljön. All användning av farliga gifter i produktionen bör undvikas. Industrin måste vara skyldig att använda de möjligast miljövänliga råvarorna och produktionsfaktorerna. Genom användning av renare råvaror, återanvändning, högre precision och lägre energiförbrukning kan industrin anpassas inom ekologiskt hållbara ramar. Staten bör ha en stark övervakarkontroll och påverka industrin med ekonomiska styrmedel. Miljöskadegörelse bör straffas med höga böter.

4.4. Jordbruk och miljö

Dagens jordbruk bidrar till förorening av mark och speciellt vattendrag. Det moderna jordbruket med intensiv

jordbearbetning belastar i hög grad vattendragen. Användningen av konstgödsel och bekämpningsmedel ger läckage av kväve, fosfor och en del andra kemiska föreningar. Detta leder bl.a. till övergödning, algblooming, fiskdöd, förorening av dricksvatten mm.

Fosfor- och kväveläckage, som härstammar från jordbruket orsakar till minst 50 % övergödningen av våra vattendrag. Även boskapsskötsel är ett stort problem när det gäller kväveläckage. Moderna driftsmetoder har också åstadkommit en ökad jorderosion som globalt sett utgör ett allvarligt problem för framtidens matproduktion eftersom stora mängder av jorden försvinner i haven och öknarna breder ut sig.

Användningen av bekämpningsmedel är i en internationell jämförelse rätt småskalig i Finland. Detta beror bl.a. på växtperiodens korta tidsperiod och det relativt svala klimatet, vilka försvårar skadeinsekternas fortplantning. Trots det används bekämpningsmedel i alltför hög grad även hos oss. Detta beror ofast på att man på goda okunskap går in med bekämpning i ett stadium då den ekonomiska bekämpningströskeln inte uppnåtts. Bekämpningsmedlen utrotar ofta också skadeinsäkternas naturliga fiender. Detta leder till att den ekologiska balansen rubbas.

Jordbruket måste anpassas så att det drivs på ett ekologiskt sätt. Konstgödslingen bör minskas och bruksmetoderna bör göras mera naturenliga. Upplýsningsverksamhet om jordbrukets inverkan på miljö och alternativa bruksmetoder bör effektiviseras. Användningen av bekämpningsmedel bör minskas.

5. Förutsättningarna för en hållbar utveckling

I-ländernas materiella tillväxt måste avstanna för att resten av världen skall kunna utvecklas. Detta är en grundförutsättning för att mänsklighetens sociala, ekonomiska och ekologiska problem skall kunna lösas.

All tillväxt och utveckling samt överhuvudtaget all mänsklig verksamhet, måste ske inom de gränser som naturen tillåter. Förutsättningen för en hållbar utveckling är att alla länder inser sitt ansvar och motarbetar alla former av miljöförstöring. De rika länderna har ett speciellt stort ansvar eftersom dessa också har ekonomiska och teknologiska möjligheter att förebygga och bekämpa miljöförstöring. Miljöproblemen är dock världsomfattande och berör alla. Internationella miljöfonder bör grundas för att möjliggöra miljöåtgärder överallt i världen.

Produktionsprocesserna måste utvecklas så att råvaru- och energianvändningen minimeras samtidigt som produktionen effektiviseras. Industrin måste ha ett större ansvar och använda de miljövänligaste produktionsmetoderna.

Staten bör sätta betydligt mera resurser på miljöförvaltningen. Staten bör med ekonomiska styrmedel (bl.a. höga miljöskatter) styra industrin att prioritera miljöaspekterna högt. Staten bör ha rätt att ingripa med kraftåtgärder (bl.a. produktionsförbud etc.) mot miljöohänsynslöshet i samhället.

Miljöaspekterna och alternativa lösningar som gynnar miljön bör alltid befrämjas och stödas. Kollektivtrafiken bör i högre grad subventioneras av stat och kommun. Privatbilismen bör kraftigt reduceras i städer.

Det miljövänliga samhällets huvudprincip är att förorenaren hamnar att betala dyrt. Den enskilda individens ansvar är också förutsättningen för att utvecklingen skall kunna styras in på en hållbar linje. En helhetssyn och ett hänsynstagande till miljön utgör grunden för att människan skall kunna trygga sin fortsatta existens på sin hemplanet.

För att effektivisera uppföljningen av den lagstiftning på miljöområdet som finns och som kontinuerligt görs bör Finland gå in för ett system med regelbundna nationella miljöredogörelser.

Statsrådet bör årligen uppgöra en bred redogörelse över miljöns tillstånd samt hur den miljölagstiftning som finns följs och verkställs. Brister bör drastiskt plockas fram. Riksdagen bör ges möjlighet att i samband med behandlingen av redogörelsen fatta nödiga åtgärdsbeslut.

Förenta Nationernas arbete bör effektiviseras och förnyas. Ett sätt är att utveckla miljösamarbetet inom ramen för FN. Detta kunde enligt Svensk ungdom lämpligen ske inom ramen för ett Miljöråd, motsvarande säkerhetsrådet. För att miljörådet skulle ha en verklig funktion bör rådet få motsvarande befogenheter på miljöområdet som säkerhetsrådet har bl a i säkerhetspolitiska frågor.

Miljörådet skulle övervaka internationell och regional miljölagstiftning. Miljörådet skulle även följa upp att inte enskilda länder ohemult smutsar ned utanför sitt lands gränser. Miljörådet skulle kunna gå in med sanktioner. Miljörådet skulle även fungera som högsta organ på miljöområdet i världen.

Som bilaga till detta miljöprogram upprätthåller centralstyrelsen en förteckning över de aktuella konkreta krav på åtgärder som SU ställer.